

Smaastykker.

1. Om Kirke-Ordinantsens Tilblivelse.

(Meddelt af L. Helveg).

At det oprindelige Udkast til Ordinantsen er forfattet af „høj-lærde Mænd og Prædikanter“, som i dette Öiemed vare sammenkaldte, erfarer man af Kong Christian III's eget Forord; men skönt det oprindelige Udkast er fundet og trykt (i Samlingernes 1ste Bind) med alle Kongens Rettelser og Anmærkninger, har man dog hidtil været i Uvished om, hvem der er de egenlige Forfattere, og naar eller hvor det omtalte Möde blev holdt. Vedel-Simonsen har i sine „Bidrag til Odense Byes Historie“, II. 1, S. 207 gjort opmærksom paa, at: „ad festum Epiphanie (1537) blev der foranstaltet en Convokats eller Sammenkomst i Odense af en stor Del forskrevne Gejstlige fra Rigets forskellige Provindser“ — og Biskop Dr. Engelstoft bemærker hertil: „Det er udentvivl denne Forsamling, paa hvilken Udkastet til Kirkeordinantsen er blevet forfattet; . . . förend jeg kjendte dette Möde i Odense, har jeg i et endnu ikke offentliggjort Skrift om den danske Kirkeordinantses Historie, af indvortes Omstændigheder beviist, at Kirkeordinantsen maa være udkastet paa en Synode af mange evangeliske Prædikanter i Vinteren 1536-37, og det er saaledes med særdeles Glæde, at jeg har truffet dette Vidnesbyrd om Formodningens Sandhed“ (Historisk Tidsskrift VI., S. 3 -31). Vedel-Simonsens Notits er imidlertid kun kortfattet, og derfor meddeles her fuldstændigt, hvad der i Canc. Tegnelser i Gehejme-Arkivet findes om dette Möde.

Thesse efftherscreffne ere thee søm ere forscreffne at
schulle komme till thennde conuocatx som stande schall
vdi Othense ad festum Epiphanie

furst

Vdi Schaane

Lector peder Laurenzsenn, lector ffrantz och Mester Oluff
Chrysostomus

aff Malmö

Lector Anders vdaff Lanndtzkronne
Her Oluff aff Helsingborgi

Vdi Sielandt

Mester hanss thaussenn och Mester Jyrgenn aff Köpne-
haffnn

Her Seuerin aff Kiöge

Her Melchior aff Kallingburgi

Vdi Juthlanndt

Mester Morthen aff Aalleborgi

Her per thomessen aff Salling

Mester Iacob aff Wiiborgi

Her pouell aff Riipe

Mester Niels aff Aarhuss och sammeled Mester Torchiilldt

Her peder storm aff Haarssens

Her matz aff Randders

Her Niels af Kolddding

Vdi ffyenn

Her Christiern skraach aff Suinburgi

Roschiildt

Mester Christopher

Mester Claus hammer

Lundt

Mester Peder Iuerssenn

• Aarhus

Mester Jyrgenn Sampsing (Cantor)

Mester Anders gladt

Riipe

Mester Jenns Cbristierrnsen

Mester Seuerin Nebb

Wiborgi

Mester Niels ffiiss Cantor

Mester Annders skouffgaardt Erchidegenn

Doctor Hannss, provincialis offuer alld Dominicaner

Det er altsaa kun Deltagernes Navne, vi derved blive be-
kjendte med, men naar vi saa lægge Mærke til, at det er de
samme Mænd, der have underskrevet den latinske Ordinants (trykt
i Dec. 1537), er det vistnok hævet over al Tvivl, at de ere For-
fatterne til det oprindelige Udkast. Ved nøjere at sammenligne
disse to Lister bliver man imidlertid ogsaa nogen Forskjellighed
vaer. For det første mangler her Navnene paa de 6 slesvigske
Prædikanter, og man maa da antage, at de som hjemmehørende i
Hertugdømmet ere særskilt indbudne. Angaaende Afsendingerne
fra Domkapitlerne, saa nævnes der i den trykte Liste 2 fra Lund
(nemlig foruden Peder Iversen ogsaa Benedictus Arvidus), og fra
Aarhus nævnes istedenfor den her anførte Anders Glad: Johannes
Olavi Canonicus. Prædikanternes Navne ere ganske de samme;
kun findes den her nævnte Hr. Oluf af Helsingborg ikke i den
trykte Liste, medens derimod „Erasmus Vordin, concionator Fo-
borgensis” har underskrevet denne, uden at hans Navn findes her.
Disse Smaa-Ændringer have uden Tvivl deres Grund i tilfældige
Omstændigheder. Endelig lærer man heraf, hvem denne Johannes
Albertes var, der ogsaa findes paa den trykte Liste, men uden at
han her angiver sin Livsstilling, at han nemlig var eller rettere
havde været — da alle Tiggerordener vare ophævede ved Ordi-
nantsen — „Provincial over alle Dominikaner.”
